

Zvonček Prinášá!

Príhovor

Hovorí sa, že trinásťka je šťastné číslo. Chceme veriť, že pri tvorbe tohto trinásteho čísla sme mali šťastnú ruku pri výbere tém. Snažili sme sa vás, milé čitateľky a čitatelia, predovšetkým informovať o dianí na našej škole, zaujať a pobaviť.

Ďakujeme.

Učíme sa po rómsky:

Si róm? - Sal romano ?

Si rómka? - Sal romani?

Polovične - Jepašuňi

Čo, kto, ktorý kde, kedy, ako, prečo - so, ko, savo, kaj, kana, sar, soske

Pýtať sa - Te phučel

Opýtaj sa - Phuč

Chcem sa ťa opýtať - Kamav tutar te phučel

Zavolaj mi - Vičin mange

Zavolám ti - Vičina tuke

Zazvoň mi - Brinkin mange

Zazvoním ti - Brinkinava tuke

Pozri sa - Dikh

Zo srdca - Jilestar

Chrbát - dumo

Hlava - šéro

Nos - nakh

Oči - jakha

Ústa - vušta

Krk - meň

Ruky vasta

Prsty - angušťa

Prsia - čuča

Žalúdok - d'omra

Koleno - khoč

Brucho - per

Tvár - muj

Nohy - pindre

Topánky - kamaši

CHCEME BYŤ ZDRAVÍ A KRÁSNI

Predpoklady pre hladkú pokožku a lesklé vlasy nájdete v ...

Marhule, broskyne: vitamín A stimuluje regeneráciu pokožky. Sušené plody obsahujú päťnásobne viac účinných látok ako čerstvé.

Ananás: obsahuje účinnú látku pre hladkú pleť - bromelín, - ktorý zároveň urýchľuje spaľovanie tuku v bunkách.

Žltý melón: obsahuje retinol - Beauty Vitamin - regenerujúci bunky pokožky

Čučoriedky: majú antioxidantné vlastnosti, ochraňujú pokožku proti neblahým účinkom voľných radikálov, najmä u fajčiarov, a zabraňujú tvorbe vrások.

Vajíčka: so svojím obsahom biotínu - vitamín H - pôsobia blahodarne na lesk vlasov a pokožky

Jahody: obsahujú dupľované množstvo asparagínovej kyseliny než špargle. Podporujú odvodnenie a látkovú výmenu, ako aj vylučovanie nestráviteľných škodlivín z tela.

Slnčnicové jadrá: obsahujú vysoké množstvá vitamínu E, čo zlepšuje prekrvenie a podporuje hladkú pokožku.

ŽIJÚ TU S NAMI ...

Včely

Rozmýšľali ste už niekedy nad tým, čo by sa stalo, keby nebolo včiel? Veru, to by bol veľký problém. Rastliny by totiž ostli neopelené a neprinášali by žiadnu úrodu.

A MY BY SME NEMALI ČO JESŤ.

Včiel je však každým dňom menej a menej. Sú totiž veľmi citlivé na znečistenie životného prostredia. Umelé hnojivá a pesticídy používané na našich poliach sú pre nich nebezpečné a môžu ich zabiť. A ak ich rovno nezabijú, tak včielky oslabia a ony sa stanú ľahkou korisťou rôznych škodcov a ochorení.

Ako im pomôcť ?

Porozprávajte sa s rodičmi o možnostiach nakupovať ovocie a zeleninu od pestovateľa, ktorý nepoužíva chemikálie pri ich pestovaní.

Hmyzí hotel

Počuli ste už o hoteli pre hmyz? Nie, nie je to žiadny úlet. Je to úkryt pre drobný hmyz, ktorý mu uľahčí prežitie na vašej záhradke či školskom dvore. Drobný hmyz je veľmi užitočný pre náš ekosystém, bez neho by tu nič nefungovalo. V spolupráci s rodičmi či učiteľmi si vyrobte svoj vlastný domček pre hmyz.

Stačí kus búrľavého dreva, trochu machu či slamy a domček je raz-dva hotový. Môžete použiť aj obyčajnú pórobetónovú tvárnicu, ktorej dutiny vypcháte rôznym prírodným materiálom. Fantázii sa medze nekladú.

VTÁKY

Započúvali ste sa niekedy skoro ráno do spevu vtákov? Našťastie máme ešte stále dosť vtákov v našej prírode. Musíme sa však o nich starať, aby to tak aj zostalo.

Ich hlavným problémom môže byť hlavne nedostatok vody alebo potravy vo vybraných ročných obdobiach.

Ako im pomôcť?

V letných horúčavách vylož na zem či okenicu misku s vodou, aby sa osviežili.

V zime pre nich s pomocou dospelých vyrobte krmidlo a pravidelne im do neho pridávajte nejaké semiačka.

MYSLÍME EKO

Kam s odpadom?

Starý papier odovzdávame do zberu alebo do kontajnera na papier.

Opotrebované batérie a akumulátory zanesieme do zberu.

Opotrebované pneumatiky sa posielajú do závodov na spracovanie.

Staré plasty - plastové fľaše z minerálky, od šampónu, od octu, umyté téglíky od jogurtov, igelitové tašky, polystyrén a kvetrináče, všetko čo je z plastu, vyhadzujeme do kontajnera na plasty.

Elektroodpad - vyradené počítače, chladničky a iné podobné spotrebič

Staré sklo sa má vyhodiť do špeciálneho kontajnera.

Starý olej z auta zanesieme do servisu, kde ho zbierajú a posielajú na obnovenie.

Kovové obaly: konzervy, plechovky od koly, alobal dávame do špeciálneho kontajnera, rovnako ako Tetrapaky, medzi ktoré patria obaly z mlieka, džúsov, ľadovej kávy, zeleného čaju, mletej papriky, korenia, paradajkového pretlaku.

Ojazdené automobily patria spracovateľom starých vozidiel.

Pri prechádzke zimnou krajinou vás vysoko v korunách opadaných stromov zaujmú veľké zelené gule. Čo je to? Pozeráte sa na **IMELO BIELE**.

Imelo je vždyzelený poloparazitický krík. Parazitovať znamená - priživovať sa.

A práve to imelo robí. Špeciálnymi koreňkami sa uchytí na konári hostiteľského stromu, najčastejšie na jabloni, topole alebo dube, a časť živín si berie práve z neho.

Ostatné živiny si vyrába pomocou svojich zelených listov.

Na konároch stromov vytvára guľovité útvary. Na jar zakvitne malými nenápadnými kvietkami. Koncom jesene dozrievajú plody - nepravé bobule alebo pabobule - známe biele lepkavé guľôčky. Pozor, sú jedovaté!

Vedci sa pokúšali nechať vyklíčiť semenka imela inde ako na vetvičke stromu, no neúspešne. Je to naozaj jedinečná a záhadná drevina.

Práve preto, že ľuďom pripadá imelo tajomné, dostalo sa aj do dávnych povier a zvykov.

Podľa starých príbehov vraj prináša šťastie.

V medicíne imelo pomáha pri chorobách ciev.

... ku rómskemu slovníku:

NOVÝ ROK

Už odbila polnoc na veži.
Pozrime von, či tam nesneží.
Zo všetkých strán kráča nový rok,
Zatancujeme si s ním odzemok.

Vitaj medzi nami, vzácny hosť.
Podaruj nám zdravie, šťastia dost.
Veľkí pijú víno, malí čaj,

NEVO BERŠ

Pe khangeri o barango marel,
O jivoro pal o nebo avel.
O nevo berš avel ie vešeha,
Užaras le šukar khelibnaha.

Ov bachtalo mro beršoro
An amenge sastiporo
o dada pijen mol,
O čhavora paňori.
Savoren de mro beršoro
Bachtori.

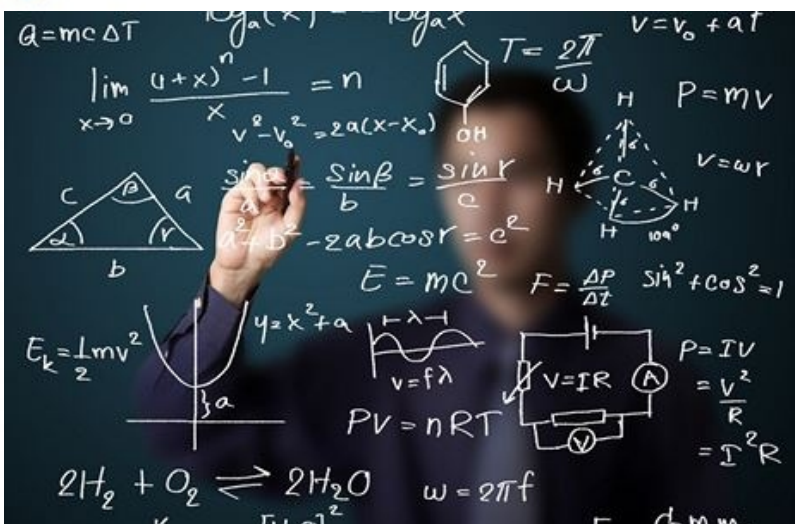

POTRÁPTE SI HLAVIČKY

Matematika pre bystré hlavy

1. Ktoré dve čísla, napísané len použitím jednotiek, majú rovnaký súčet aj súčin?
2. Aké číslo patrí logicky na miesto s otáznikom? 2 3 5 8 ? 17
3. Ktoré číslo je o tri väčšie, keď ho obrátíme hore nohami?
4. Po poli bežalo 6 zajacov a 6 sŕn. Koľko je to nôh?
5. Na jabloni boli tri konáre, na každom konári tri vetvičky, na každej vetvičke jedno jablko. Koľko jabĺk bolo na strome?
6. Sedem kamarátov spolu býva, päť z nich chodí do práce a dvaja majú voľno. Čo je to?

mat3
matika

JAZYKOVÉ OKIENKO

ANGLICKÝ JAZYK

Hráme sa po anglicky

Podčiarkni šport,
v ktorom práve
v máji máme u nás
majstrovstvá sveta.

SPORTS

športy

Nauč sa po anglicky názvy niektorých športov!
Vyhľadaj ich vo vodorovných alebo zvislých riadkoch a prečiarkni.

HOCKEY
hokej

BASKETBALL
basketbal

BALLET
balet

A	H	S	O	R	D	I	P	N	E	E
F	O	O	T	B	A	L	L	E	R	G
F	I	X	P	P	S	O	F	E	S	Y
I	R	B	O	X	I	N	G	I	F	M
R	D	I	L	I	D	R	R	Y	L	N
B	A	D	M	I	N	T	O	N	U	A
M	E	N	C	E	R	I	L	O	T	S
A	S	H	O	C	K	E	Y	O	E	T
K	A	R	A	T	E	T	P	K	O	I
T	E	M	A	O	U	R	I	N	E	C
M	B	A	S	C	E	T	B	A	L	L

GYMNASTICS
gymnastika

BADMINTON
bedminton

BOXING
box

FOOTBALL
futbal

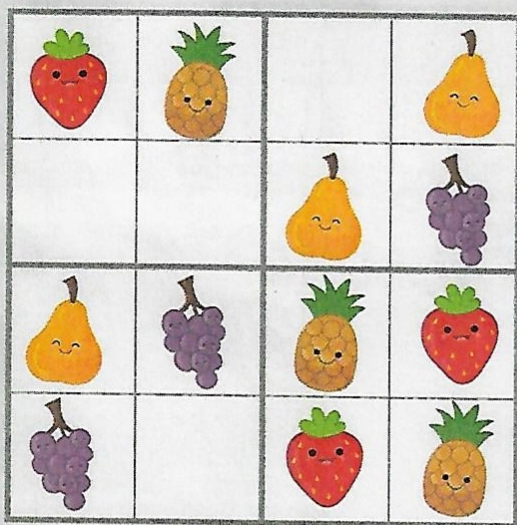
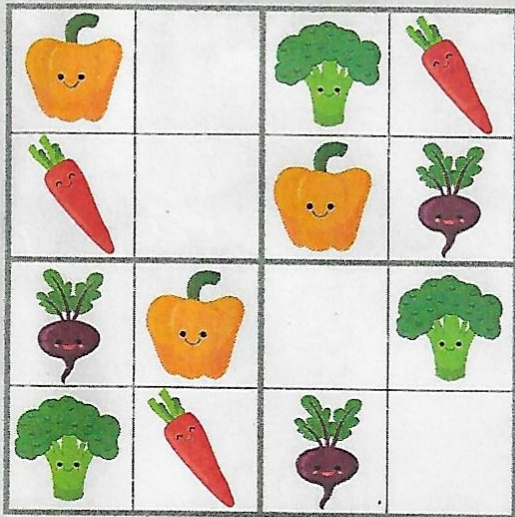

KARATE
karate

Označ šport, ktorý ťa najviac
baví alebo ktorý sa ti páči.

3 Sudoku

Dokresli do sudoku obrázky tak, aby v každom riadku a stĺpci bol každý obrázok iba jedenkrát.

5 Súradnice

Vymaľuj okienka podľa súradníc.
Čo si našiel ukryté v mriežke?

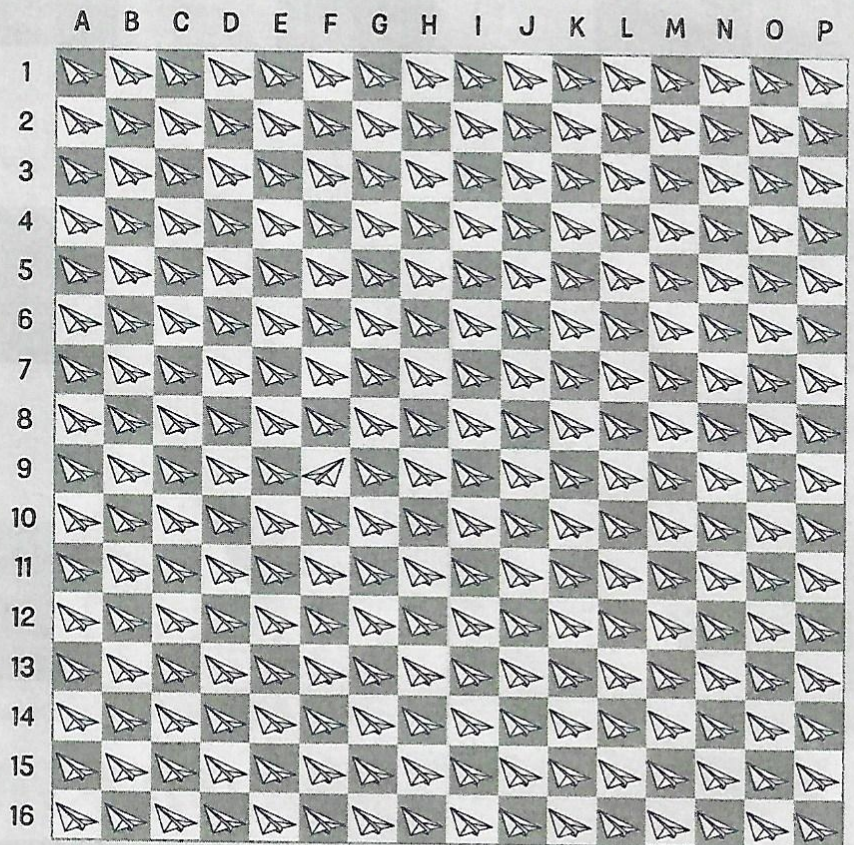
E2 B7 E6 F3 A2 F5 B1 G4
A6 D7 D1 A5 B4 C7 A3 C1

1 2 3 4 5 6 7

A						
B						
C						
D						
E						
F						
G						

4 Pre pozorné oči

Ako rýchlo nájdeš jediné lietadlo, ktoré letí opačným smerom?

SÚŤAŽ!

Napiš mi, aký obrázok je ukrytý v súradniciach a zaradím ťa do žrebovania o jednu z piatich kníh z edície Stonožka!

Správne odpovede posielaj do 17. mája na adresu:
adamko@orbisin.sk alebo poštou
na ADAMKO, ORBIS IN, P.O.BOX 39,
830 00, Bratislava.

VÝBER ZO ŠKOLSKÝCH AKCIÍ

Karneval

Deň vody

Školská exkurzia

Ďalšie akcie školy nájdete na stránke www.zszbince.edupage.org v časti novinky ;) tešíme sa na Vás aj o rok, tak dovidenia !